

Titel: notes for lectures on Indo-European languages, [INDOEUR] 140-0030

Citation: "notes for lectures on Indo-European languages, [INDOEUR] 140-0030", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/Ih-texts-kapsel_140-shoot-workidacc-1992_0005_140_INDOEUR_0030/facsimile.pdf (tilgået 02. august 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Forkortelser

- b = KVQ   po-ter
B = Boisacq   leikw-
BD = god.
BT = Begin - Thunb
EM = Emont - Meillet
ES = E. Schwyzer
H = Hirt, Hg. Gr.
JS = J. Schrijnen, Einf. i. d. Thes. d. idg. sprw.
M = Meillet, introd.
MV = Meillet - Vendys
SS = Stolz - Schmalz - Lennmann - Hofmann
W = Walde, Lat. etym. Wb.
WP = Walde - Pokorny

II
hydtere

mødes i element-, system- og proceslære.

a. elementen.

Forordningerne (gives både i alder for græsk, latin, indisk, slavisk og germanisk, og fuldstændigt både for græsk og latin).

(deuden ikke medtænkt)
Stør: BDV, Hjelmslev (deuden ikke medtænkt)

Først: Hjelmslev

Først græk og latin: Möller, Intro.

Første og før specielle: Brugmann-Thunb, Meijer, Lehmann-Koppen

Først stof: KVG

Hovedskøn: Möller-ventypes

De første vokaler

§§ 72, 78, 81, 84 (fx. nippelres), § 144c (men ikke i §§ 145 ff.; nippelring af sonoritetslinger uden for græk og latin, i forståelsesform) (e>i; ai>i; godtvk § 72) (Kleinheinz-Pedersen, Skovbaltisk ÷) (a>u>arm. a÷), 79-1 (stækkethedsgraden belyses); det græske har lavvonne materiale ÷; 880.

Indl. Möller, Introd. 70-72 qv. (for fænomenet, for fæn exx., ikke hér byg for ej).

- KVG §§ 66, 91 ff.

- Möller-ventypes *e §§ 48, 141, 150, 160, 164, 165, 166, 170, 174 (sels efter betingelser og efter processer).

1 ff. synene (bibliografi: 367)

30 ff. element-elementar

68 ff. alfabetetene

78 ff.; 100 (fx element-, system- og proceslære ikke helt adskilt)

364 ff.

BT K. Brugmann, Griechische Grammatik, 4. udg. ved
A. Thurnb., 1913. haves ikke

ED E. Schwyzer, Griechische Grammatik. I, 1934.
(Begge = F. v. Müllers Handbuch der klassischen
Altertumswissenschaft II 1.)

SS F. Holz & J. H. Schwatz, Lateinische Grammatik.
5. udg. af M. Leumann & J. B. Hofmann,
1928. (= F. v. Müllers Handbuch II 2).

- M R. Kort, indogermanische grammatis. 1921-29.
- TS 1. Schrijven, Einführung in das Studium der indo-germanischen Sprachwissenschaft. 1921.
^{Foreword} Grundriss der indogermanischen Sprach- und Altertumskunde.
- ~~BD~~ 2. Brugmann & B. Delbrück, Grundriss der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen. I-II.
2. Aufl. 1897-1916.
- M A. Meillet, Introduction à l'étude comparative des langues indo-européennes. 5. Aufl. 1922.
- MR A. Walde & J. Pokorny, vergleichendes Wörterbuch der indogermanischen Sprachen. 1927-31.
- ~~BD~~ A. Brugmann, Kurze vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprachen. (Neudruck 1922.)
- M A. Walde, Lateinisches Etymologisches Wörterbuch,
2. Aufl. 1910, 3. Aufl. ved J. B. Hofmann 1930 sgg.
(begge utgaver).
- ETM A. Ernout & A. Meillet, Dictionnaire étymologique de la langue latine. 1932.
- R E. Boisacq, Dictionnaire étymologique de la langue grecque. 1907-16.
- MM A. Meillet & J. Beaufays, Traité de grammaire comparée des langues classiques. 2. Aufl. 1927.

- B. C. D. Buck, Comparative grammar of Greek and Latin. Chicago 33.
- X H. Hirt, Indogermanische Grammatik. 1921-29.
- X J. Schrijnen, Einführung in das Studium des Ng. Sprachwissenschaft. 1921.
- X Grundriss der indogermanischen Sprach- und Altertumskunde. ~~1921~~

- Ego K. Brugmann & B. Delbrück, Grundriss der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen. I-II. 2. Auflg. 1897-1916.
- Ego A. Meillet, Introduction à l'étude comparative des langues indo-européennes. 5. Aufl. 1922.
- X A. Walde & J. Pokorny, Vgl. Wör. d. indg. Sprachen. 1927-31.
- Ego K. Brugmann, Kurze vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprachen. Heudrich 1922.
- Ego, H. A. Walde, hell. etym. Wör. 2 1910, 3 vcl. J. B. Hofmann 1930 sgg.
- Ego, H. E. Boisacq, Dictionnaire étymologique de la langue grecque. 1907-16.
- H. A. Zenout & A. Meillet, Ord. etym. de la langue latine. 1932.
- ÷ C. D. Buck, Introduction to the Study of the Greek Dialects. 2. Auflg. 1928.
- ÷ C. D. Buck, A Grammar of Oscan and Umbrian.
- Ego A. Meillet & J. Beaufays, Traité de grammaire comparée des langues étrangères. 2. Aufl. 1927.
- Ego K. Brugmann, Griechische Grammatik, 4. Auflg. vcl. A. Schurz, Thumb. 1913. (F. v. Müller's Handbuch d. kl. Altkw. II 1.)
- Ge. Gr. 1934. F. Sommer, Handbuch der lateinischen Laut- und Tonlehre.
- F. Stolz & J. N. Schenkelz, Lat. Gr. 5. Aufl. vcl. M. Baumann & J. B. Hofmann. 1938. (F. v. Müller II 2).

Tavler

rene tennes	Miellet 59	pala-taler KVg 157
- media	- 61	övrlärar KVg 163
media asp.	- 62	labiovelar KVg 168
kortvokaler	- 72	
langvokaler	- 74	KVg 67 fsl. 93
metylkonot sonanter	- 78	
hiftonger	- 83	KVg 67 fsl. 93
svulymord mankr.	- 88, 90	KVg 122 fsl. 395, 452
vokalalternationer	- 122 ff.	KVg 138 ff.
		fsl. 482 ff.

Ordböcker

gransk av latin Miellet beskryes

Hörre Waldt-Vokony
KVg, fsl. I 2
Waldt

Oppsigende lystabeller Waldt, Korsacq

~~Varijsk Græskop: Wielandzner~~

El. loks. phok. $*e > a + \rho$ φάρω πατάρα ~~πατάρα~~ ὁ πόταρος = ὁ πότερος
~~πατάρα~~ loks. ἀμφόταρος = ἀμφότερος

3 el. synæ i enkelte andre tilf. under ukenede betingelser:

svaret til att. εὐεσέω 'er from' haves 3. opt. εὐεσέοι.

Eller er ε lighed til hunderet overalt mod i.

I byt., Mess. og en del ddr. tall. $*e > i + *s$, $*i > 0$

θιός = θεός < *θηγεσό-s se Horazq.

$*e > i$ op. i arkad.-kyr.-pamfyl.; materialist er for ufuld.
Kunstigt til at fastrette betingelserne.

Eg. arkad. ἀωεχομίρος = ἀωεχομέρους

$e > i$ i litteraturspræget, til dels fællesgræsk i en lang række
uklar exemplar. BD § 118 aum. Det viser sig dog om tilfældet
af forskellig art: Hvis man sætter en særlig vokal $\overset{*}{e}$.

$\overset{*}{i} \text{wooc}$: Aspirationen er ikke den afgørende forskn., da man har
gloss. $\overset{*}{i}KKOC$, nærmest $\overset{*}{i}KKOC$ af forskellige sammenhænge
om $\overset{*}{i}EVK-iTTOOC$. Litt. hos Borsig.

Kern. Möller: $*e > i + *k$.

$\times \overset{*}{\theta}iCOC$ ^{af 'jaer'} Kroun. Flz. VI 94: anal. iflgd. fra $\overset{*}{topw}iCOC$ 'i forgaers',
danned af $\overset{*}{topwi}$, hvor $-i$ er en gammel lokaliserende.

Homeriske former med i:

$\tau\acute{\iota}\kappa\nu\rho\epsilon\zeta$ (æolsk, i paa gr. af $\tau\omega$)

$\lambda\kappa\rho\iota\rho\acute{\iota}s$ adv. 'paa straa' ~ $\delta\acute{e}xpios$

$\iota\sigma\tau\acute{\iota}y$ 'arne' = att. $\xi\sigma\tau\acute{\iota}\alpha$, hom. $\dot{\iota}\varphi\text{-}\iota\sigma\tau\acute{\iota}\sigma$ $\dot{\alpha}\nu\iota\sigma\tau\acute{\iota}\sigma$.
Maatte modflydelse fra $\iota\sigma\tau\acute{\iota}\mu$.

hom. *τίτρυψις* 'vibrer' = att. *τετάρρυψις*

- (o) *κίστυψις* 'adpuler' = - *στρέδαρρυψις*

Pindar *κρίτυψις* 'hauger' (ikke, men man har haet, *κρύπτει*)

hom. *κίρυψις* 'blander' = att. *κεράρρυψις*

- *πίλαρπα*, 'nærer mig'; aor. akt. *πέλασε*.

Hesiods *ἀργράρηπα* 'stækker mig' = att. *ἀρέγω* 'stækkes'
lat. *regō* 'styrer'

Pindar *πτίνεω* 'faldet' ~ *πίπτω* ἔπειον ikr. *πάτατι* *πέποιχται*
lat. *petō*.

Maastrke analogiun med *ἴστυψις* *τίτυψις* *πίμπηψις*
(hvor 1. stav. er reduplicativ.).

$\epsilon > v$ i

1) $kuklos$ cakrá-h *kek^wlo-s

2) gvy *g^wenā

Antages at styrkes labiduelarerne.

1. pater X
pāpa pappa
2. māter
3. frāder X
āvelpōc X
4. soror
āfēlōgī
Káðis
5. nepos ~~Nambaran vord' frægðin~~
frilius filia.
vōs
Jugáttu
6. nepos 'bamebam, neop'; f. neptis
Ἐγγορος Εγγορος αστίγορος 'bamebam'
7. sacer sacerus, Ἐκυρος Ἐκυρα
θεόρος 'hiðrius fader' ~~θεόρα~~
kyðestruðr 'trígerðar, trígerðin, surðr' Kyðestruðra
8. gener, γαμβρός
nurus, vuð
vúðu
9. sáipp 'maðurðs bróðir, móðer':
glós yálfors 'maðurðs spóslar, móðerindar':
grárateptir ~~kvínder~~ 'kvínder, tom har bróður til meðan';
trígerðuhelar' (iánitríces)
10. vidua

habeō KZ 36. 145-X
equos ἵππος
deus ðeoſ
canis hunds kúor
mūs muſ oht. mūs
þóris un. grn
anser oht. gans
otērinc paraſu-ti, páſu-ti
axis æfur aksa
cor cordis hairto hairtins
dens *tunpus oddus

985 fortset: 2 udviklingen i græde.

*dhe- n̄-dy-με dā-dhā-ti de-ti + aor. pl. 8.-e-pev
dēpa, d̄s-ō-č
*dō- → dō-tōs hītā-č facio cf. fē-e-ř = 8.-dy-k-č
dī-dw-με dā-dā-řhi dō-nūm dīo-ti
dō-tōs dī-tā-č dātus dāre dāmus
8.-dō-to aor. med. dīdita
dō-ryp (v.s.a. dīw-ryp) dā-ti-ō
dō-ō-č

*sth(ē)ā- t̄.s̄t̄.με t̄-s̄t̄hā-mi (cl. 1!) stāpe etc.
~~t̄.s̄t̄.με~~
s̄t̄a-tō-s s̄t̄hā-tā-č stā-tu-s
t̄-s̄t̄hā-pev

Her viser a altræ inled.

Hermode u < *d̄ regn. i natyp med a trob

*pō- 'beskytt' pā-ti n̄w-ü 'hjort, haarflok';
enten sammenhæng løsset, eller ingen sammenhæng;
paa + pōi- lyder piemø̄ piemenj norhūv.

2) udviklingen i indlydelsestavlerne

(første exp. kün *d̄ i forlydelsestavler).

Jyārype dūhītā av. dugdā nypers. duxtar arm. duxtr
ost. dūstī lit. duktī got. dauktar
*d̄ > 0 i (ir.) arm. slav. balt. germ.

lit. ~ > 1:

vāmiti pōmō t̄.s̄t̄.n̄ vēnti

*vēmē ~~*vēmā~~ (t̄.s̄t̄.n̄) nom (*vōma- : *vēmā- (*vēmē-)).

ānat-ati's abl. anat m. gen. ost. ḡt̄y antis

3) foran vokal *d̄ > 0 (skr. āti'-č 'vāntip' r̄yōsā 'āw')
vāmiti vānti uōmō (f̄)s̄p̄-s̄w < "d̄-
janitā 'parens' j̄sr̄twp (ε< *d̄) genit. tor
(< *gentilis- §110.1)
men jānah 'stæg' j̄erot genus genens.

- 86 ī>ā i vest. og nordgermanisk i betonet stavelse. Skr. ā (gralatallmen).
- nīgur īgū avá-lyfja 'lt. opställa,
dādāti' aor. á-dhā-m dñasyati dhñaman-^{offerzav}-zov
got. ga-deps 'gerning' vn. dād ly. tat
lit. déimi (dedu) dēti dēsīn
ost. dē-ti'
- sēmen slav. a. lit. fē-lō 'vī' filius < *fēlinus cf. ^{2.58} ugr. fēliuf,
filiu 'patteprise' feminin ^{2.58} vīly 'bytthovle'
dñav 'kunst' ly; lit. dēls lit. dēlē 'prindole'
pimuklys 'nyffel'; lit. dñatri 'amme'
- got. mama- scps verstu
lit. sēju ost. sējg sēmg ^{lyp}
- 87 slav. a. b. lit. uo, o. (*ā > uo.) Vkr. ā.
dōgor dōgor dōgor dōgor dōgor
dā-re
dādāti dñasyati dāta
ost. dāru dāmī datī
(dāmī 'stat')
- lit. diomī dioti
- gnōrō gnōrō gñw skw 'afaser'
(g)nō-scō (g)nō-nī i-gnōrō
- 88 mātī ball. d. slav. g skr. bevarat.
oir. māthir' btl. muoter vn. mófir lit. mōto
vn. mati gen. matere.
- brātīp -rp p̄p̄tīp̄-á-tēkōp̄s kēs.
brā-ta frāter brātēs brōtar brōder brōðir
brat(r)u brō-lis brother-ēlis.

q̥yŋ̊ q̥yŋ̊ fā-nī fā-bula fā-tum.
t̥s̥!hām̊i d̥-sthāt st̥hāsg̊at̥.
r̥ɔŋ̊ue r̥ɔŋ̊ r̥ɔŋ̊ue
st̥ā-re stop st̥ō-ti

89 Hannover

Seírvöfe ork. dēicum vs. dēikum [endelæst mnl. síum mfl. ezum,
edum 'edre'; mnl. ezu 'esse']

2) skr. (digāti) dī-desti

(digā 'retning' = līkñ 'regel, ret') degā- 'sket'

1) oir. do-décha 'dicit'

*deik- : *dik- § 118
 cf. *SeírEis* 'isen': *disfr-* 'bestemmelæs,
 angivelæs' *dictip-* 'urbagn'
*deik-ti- : **dik-ti-*
 cf. *dici's causa* 'for et gnu's skyld, paa rhomul'
dico f. *gndi* in-*dico* 'sige'

eīm lit. eīmi lat. eō < *eīō (i>ø in hevok., § 178).

ei< *eī-ⁱ é-si (s>ø+i, u, r, t, gub. I § 819.1) Ts eīsi
 eīsi é-ti ít eīt

: íper íte rāorv skr. imáh iha yanti

reiðs 'overlader' mñraida 'stoler par' aor. mnl. érridþýgr
 fidō fidēs foedus *bleiðh- (aor. Ar. § 132).

Sammenfald:

skr. med. ^{ož} cf. vedav(890), ^{ož} *deikas* *deikas*
^{ai} cf. 891 *deikas* 'brænk'
^(ø)

ball. ei / ie cīt iēt

diēvas deivys deivē devā-ti deus diuos § 170
 ip. § 89 slita.

ät-liekas ät-liekas ati-reka-h dorrōs

oti-lieka

mnl. lieki 'effestake' leíow.
 gredōs griðras gaðris.

slav. med ī (§ 75) živū.

sl. lat. med ī ibid.

got. med ī gīus, swerū suīus swīmū. (ī + *-īno-).

~~dele med gīus~~

Gots. § 202.

90 communis osl. mōna mōniti mainas mainyti
vīkos follos megd vītol vega-h
: vīg- vīsi 'lausby'
: weikis (z-st) 'lausby'
all. vīse 'steder' (*i' eller *eg').

*eu/*ou
Sūyōs Sūyōs
v.yoga-ti : Sūyōs iu-n-gō yu-na-j-i-mi | inob. o (*ou *au)

deukōs dōssoos 'den, hvilket man i grøn'
rōcate 'lys', līcō *lāngēō - rocas - 'lys'
st. līna = lat, *lēggsne : AYXROS 'længe', *lēgs-no-s ruca-ti 'lys, klar'
sūw *)

rsūdopas 'spørge, spørre' bōkhāti ana, fah. būkhan blīndō 'sigtage'
: rsūdopas (aor.) būkhan. *bhēdh-

sūw 'lader mæge' rsūdopas 'mæge' kūsan 'velge'
: gustō gustus jūsāte 'mæde'
: kaus jūsāsa #f#-gōs-#
kausjan 'prøve, mæge' jōsāyate 'prøv behag i':

spēvhō

līufs

*Dēw 'breder' = u-rō ósatí
: ûssí ûstus u-stá-ti 'breder'

92. 1.a. *é̄mor*: f overleveret
é̄nos féttor 'ord, tale' vácas-, n. (cf. é̄fer é̄nnon)
é̄na óni ómōs (nom. 2 sing.) *váy [vá-c-mi v̄i-vák-mi]
uocō *v̄ekw- : *ukw- : *ukw- [vák-ti v̄i-vák-ti] smd. yuccājīnei
(sm. é̄deu'sopka elydonva) frot. i 8690 ann. junnatti
aor. é̄nuður cf. mypp. uocō.
got. kiusan kaus kusum).
'puor' (p. 107)

aor. á-voc-am -a-k -at - -ov - ēg - ē - o-m -e-s -e-t
Vokalisme smd. É̄mor spuyor (§ 398)

Forklaringen foreslæst af Brugmann, KZ 25. 306 ff.

Leidw (att. é̄lw) smd. é̄ordy' att. é̄dy 'gang'

é̄lew 'roses' puer' (Keorch og sine sytere)

é̄dy 'lyd, tale' (nom.) é̄idlw 'taler' (nom.)

Kalypso og Kirke kaldes hos Hom. Sōs é̄idlyéosaa

é̄dyéosaa var. leid.

vád-a-ti 'tale' pte. udi-ta'-h

á- § 106.

Forklaringen foreslæst af Wackernagel, KZ 29. 151 ff.

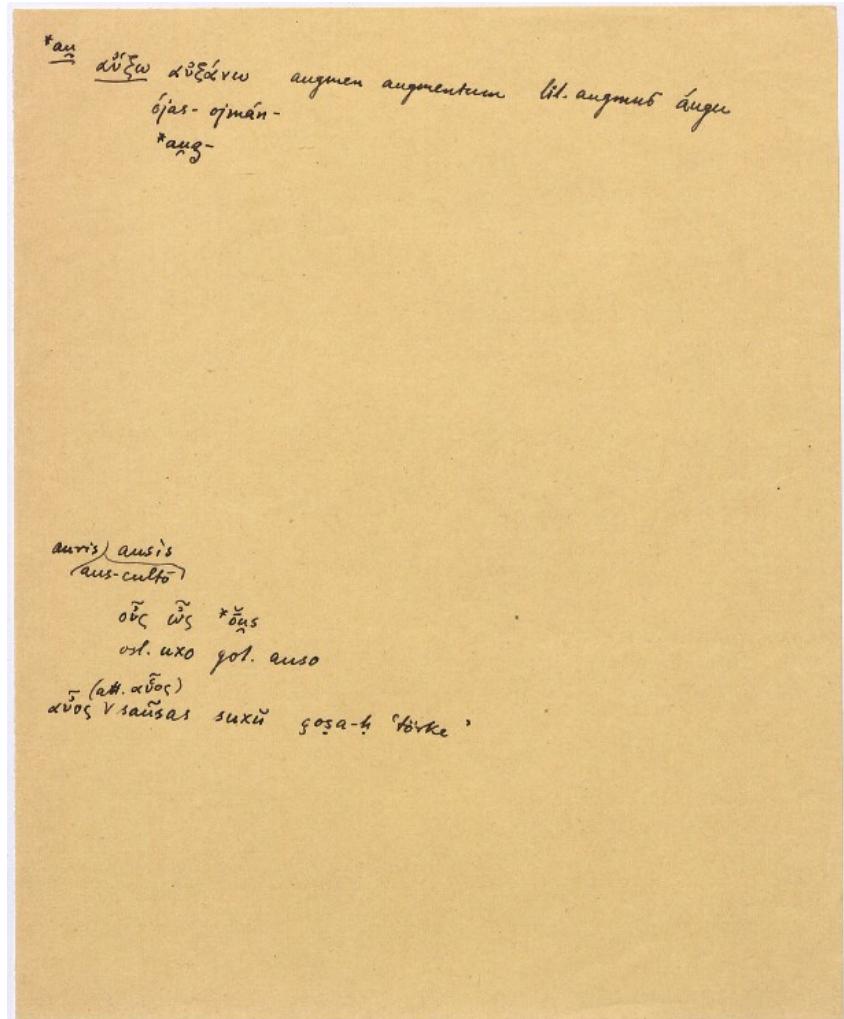
~~é̄lyéosaa~~ Månde stårkort paa gr. af vokal-
lager andre st. paa -ey-.. trouet.

92. 2. a. līber *lēudh- (se p. 121 f.)
lyndige oft. līnt (semantisk!)
got. lindan 'vore' rōdhati ~~līder~~
līber
ἀπεύοραι πίλητον δε ἔλυτον
(hypotese af Hick KZ 19, 249 ff.; see skitse
προσ-γάλιζος og πίτητος -ντος 'fremlæst'
beror på en sibtraktionsmekanik av fra fut.)
*e- ~~γάλιτον~~ § 106.

Løbende sager

2

KORREKTUR

96 ~~τρεῖς~~ λεβ. τρῆς γοτ. τρεσς τριγάλις θράγος τρίγη
εἴπει¹ αἴσμι εσμί² γέσμι³

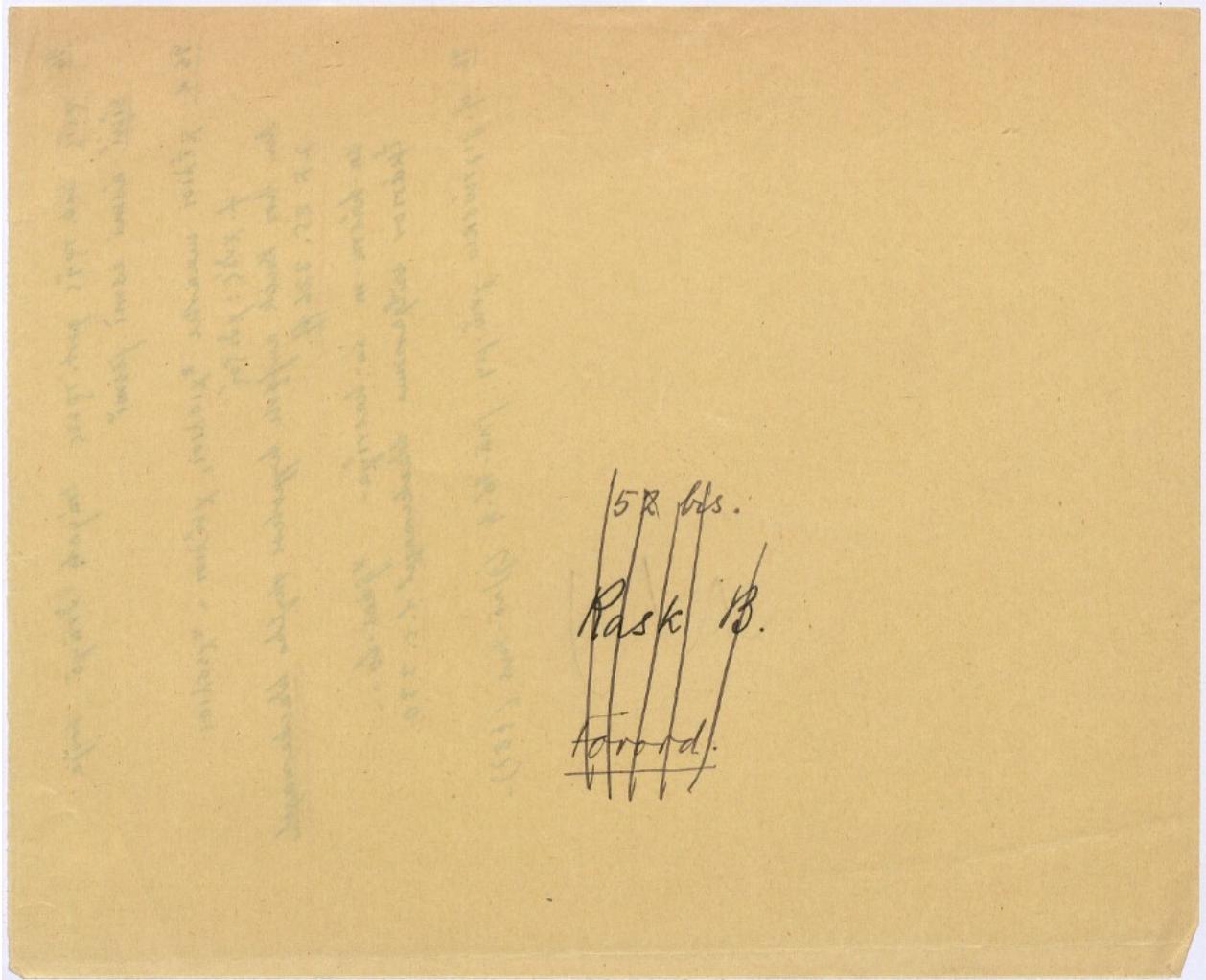
96 d. $\chi\acute{\iota}\acute{\iota}\acute{\iota}\acute{\iota}\acute{\iota}\acute{\iota}\acute{\iota}$ μαρκε *χιόθιοι, χείθιοι = *χεσθιοι

q. χείθιοι : χειθοί

der hier Buck aufsteht Hypothese stylisch Wackenagel,
JF 25, 326 ff.

sa-hástra-m sa-hástriga- *għes-lo- .
iġarror iż-ġandu Wackenagel l.c. 330.

98 cf. γίγνωσκω γνώ-μη γνά-τα-η (γ)νό-τις (§82).

gīrnā-ti 'slægt' gīrtas gīrkli gōlo gōlo
: bāpəspor 'kleft, afgrund' (*gor)

sphūrjati 'brisler' spūrgas 'knop'
: spūrgayew 'røde, brude, hvide' spūrgō 'stør' (*gor)

dōrgnā-ti dōgn̄ dīg ilgas
pūrnā-ti pōnū pūn pilnas fulls oir. tān

jātā-ti (g)nātus (guna-)kunob 'mawly' ('født maw')

: jān̄-tā genitor 'avler, fader, skaber'

bārtk ām+i : dāmyati 'tæmmer' ion. dīdysygas dymos
dymos : dāymos ð-dāpətōs dāmi-tā
gāmyati 'holder inde' ion. kēkrypa krytos
(lit kāpyw 'bliver træt'): kāpitos,
i.pv. gām̄-sva.

~~Dysygas dymos~~

jā-nā-ti 'kender, ved' gnā-rus 'kyndy' pa-zinti.
āti-ti 'vandsygl' výgora 'and'

men anas antis end gty *anat-

drytos 'døtlig' ghāta-ti 'drabende; drab' gīnti 'forsvare'
tgwben- sīrw gōros, cf. p. 109 nr 6, 7:
: tkwatos 'døden'